

que 's titulan *Las áligas negras, La creu d' or, Lo forn de rajoles y La cansó de la destrál.*

N' hi ha també de caràcter tradicional com es la nomenada *La Bandereteta del campanar*, quadros de costúms deliciosos com *La Tornamira y Vi notell* y altres d' amorosas de inimitable encís.

A continuació ne triém una al etzar pera que nostres llegidors coneegan una mostra y 's decideixin á adquirir lo primer volúm de la *Biblioteca* y 's preparin pera llegir lo segón, que será format per una colecció de quadros sortits de la graciosa ploma de Emili Vilanova.

Avant y donemnos tots la enhorabona.

J. S.

LA VIUDA DEL SOLDAT

Passa tropa pe 'l carrer;
dels soldats en las rengleras
brilla 'l cer,
y desplega las banderas
vent lleujer.

Deixan corre son treball
la casada y la fadrina,
y un brivall

marca 'l pas y ardit camina
carré avall.

Ja la nit la fosca ha dut
y la viuda á la llar plora
d' inquietut;

lo fillet del cor que anyora,
no ha vingut.

Al brivall ja sent trucar.

—Ja m' cansava, fill meu, crida,
d' esperar;

qué t' has fet, goig de ma vida,
que vens tart?

He seguit al regiment

de la plassa fins á l' era
y, 'l pas fent,

m' he posat á la renglera
tot content.

L' avia desde 'l finestral
bé 'm renyava y 'm cridava:

—¡Puja á dalt!—

Jó m' en reya y escoltava
lo tabal.—

Y la viuda al seu fill sent
esglayada, esporuguida,

y, un ¡ay! fent
—Així t' perdís, folla crida,
regiment!

Mon fillet vols encisarm'

com un jorn á n' al seu pare
vas robarm'

¡Oh! que 't dongui sort avara
fret y fam.

May lo tornis á seguir

si no vols, la vida mia,
fem' patir,

com ton pare 'l seguí un dia
per marir.

També jo, á n' al finestral,
ensenyante á tu 'l cridava...

Per son mal
també ell reya y s' escoltava
lo tabal.

FREDERICH SOLER.

Teatro Catalá

PER TELÉFONO.—Diálech en vers de D. Joaquím Riera y Bertrán, estrenat en lo Teatro Romea la nit del 13 del corrent.

Poqueta cosa es la obreta que ha donat á la escena lo Sr. Riera y per lo tant poca cosa será també lo que d' ella dirém.

Per teléfono té 'l corte francés. Aquell notari y 'ls xistes que á costa seva 's diuhen, sols se trovan en los *vaudevilles* francesos: los nostres notaris son ben diferents.

Apart d' aixó lo diálech es viu, animat y en ell abundan los acudits. Pero té la falta de contenir un argument pobre y aixó perjudica en gran manera la producció.

Los Srs. Fuentes y Pinós, que interpretaren los dos personatjes de la obreta, sortiren ayrosos del seu comés.

M.

INTIMA

Del jorn que vaig tenir la ditxa inmensa
d' ohir per primer cop ton dols parlar,

may més la mia pensa
repós fora de tu pogué trovar:

may més, desde aquell dia
(que tu, com jo, no deus dar al olvit)

en que ta cara angélica 'm somreya
y jo, boig d' alegria

paraulas amorosas sols te deya
emborbossadas pel batech del pit,

may més mon cor fou meu;
tu 'l conquestares y restá esclau teu.

Y jo que tot lo dia en tu pensava
y al sé á la nit en somnis te besava,

ánxias tenia de poguer mostrarte
de nou lo meu amor

y aixis comunicarte
lo foch que devorava lo meu cor

Mes totas ocasións sempre fugian
d' abdós, com fuig d' un riu poruch brivall...

¿Quin dia nostres cors se parlarian?...
Aviat. A no tardar junts estarian.

Recordas que debía ferse un ball?

L' hora arrivá y 'ls dos allí 'ns trobavam,

per cert molt separats,
ni tu ni jo ballavam

y únicament miravam
com *ells* y *ellas* impúdichs abarrassats

voltavan, com pel vértich arrastrats..

Y jo per l' amor cego
vinguí á buscarte luego

per'ná á ballar també,
pro tu 'm vas dir:—No ballo, no pot sé.

Y 'm vaig quedar sense dansá en la sala
alegre y molt joyós,
puig no vaig pendrer com á cosa mala
(y aixó que d' enrahonarte estava ansiós),
lo no que 'm vas donar,
ans al contrari, 'l fet de no ballar
no obstant mas il·lusions veure frustradas,
tan claras me posá
tas gracias més preuhadas
fins aquell dia pera mi veladas,
que mon amor cambiá,
y si ans com dona hermosa jo t' aymi,
desde llavors ho he fet com ser divi.

JORDI MONTSERRAT.

QUINT CONCURS

LA COVA DEL FANTASMA

En la nit de Nadal hi havia gran mohiment en lo poble de Viladrau. La noya dels masovers de la masía coneguda per *la Sala*, havia sortit aquella tarde á fer llenya y á las deu de la nit encara no havia tornat. Los pares de la noya, desesperats, se dirigiren al poble y de casa en casa preguntavan si havian vist á la seva Merceneta. Tothom los hi contestava negativament, pero al sentir las exclamacions de desconsol dels pares, tothom s' ofería á ajudarlos á buscar la noya. Un grupo, format pel pare de la noya per d'uda y tres altres vehins, se 'n anaren cap al cementiri, y al arribar devant del reixat d' aquest lloch, al mateix temps que tocavan las dotze de la nit, sentiren un horrendo tró. Los quatre alsaren lo cap envers la part alta del Montseny y sota la creu de Matagalls varen veure una grossa foguera.

Enlluernats per aquella resplandor, los quatre homes no veieren com una sombra escalava una de las parets del cementiri y amagantse per darrera 'ls arbres, fugía en direcció á un miserable casalot, que hi havia á l' altra part del poble. Al arribar allá, aquell home trucá de una manera especial, y la porta s' obrí al moment. —Entra, digué la persona que havia obert, qu' era una dona vella y rebuguda de carns. L' home entrá. —¿Tot está fet? preguntá ella. —Sí, respongué ell. —¿La noya? —La tinch en lloch segur. —¿Y la foguera? —Encesa. —Donchs vina. —Y barrant la porta, s' internaren en lo casalot.

* Ab tot y que la nit era serena, puig brillavan mils d' estrelles en tota la amplitud del firmament, los quatre vehins de Viladrau, cregueren que per un miracle del cel, un llamp havia encés la brosta seca de la montanya, é impulsats com per un secret providencial que potsé 'ls portaría á descubrir lo lloch ahont se trobava la noya, se dirijiren al punt de la foguera. Aquesta illuminava bona part d' aquella banda del Montseny, y recorrentla per tots indrets, se trobaren de repent devant la entrada d' una cova, mitj tapada per los esbarzers. Tan bon punt la descobriren, se posaren á discutir si hi entrarían y acordantho aixís, se persignaren, murmurant: ¡Deu nos guihi! y s' acostaren al tenebrós forat. Al primer pas que donaren dintre de la cova, la foguera s' apagá quedant tot engolit per las tenebras.

Inútil es dir la impresió que 'ls hi causá aquest inesperat aconteixement; un bon xich de temps res-

taren inmóviles y silenciosos, fins que 'l pare de la noya, esperonat pel desitj de trobar á sa filla, digué als vehins que l' acompanyavan: Esprecís continuar l' obra comensada, ara més que may tinch lo presentiment de trobar lo rastre de ma Merceneta: en tot lo que 'ns ha passat hi veig quelcom de misteriós que 'm dona esperansas ensemps que m' esporugueix. En aquell precís moment los hi semblá sentir la ressó d' una veu humana, seguidament sentiren altres crits que acabaren de convencels de que no 's trobavan sols dintre la cova; encendre mistos y avansar cova endins fou obra d' un instant: com més avansavan, los crits se sentian mes foscos y llunyans. La cova anava tornantse estreta fins al punt de tenir d' avansar mitj ajupits. Los crits ja no se sentian. De prompte una alenada d' aire fresquívol y 'l veurer lo cel estrellat los hi feu comprendre que 's trobaban en ple aire, eran fora de la cova.

Deixém al pare de la noya y als altres vehins fent consideracions y procurant imaginarse lo que podia contindre la cova y més encare lo que podian esser los crits que allí dintre sentiren, y fem algun pas retrospectiu ocupantnos del vell casalot, del home que hi entrá y de la vella que 'l rebé fentli las misteriosas preguntas que en altre lloch s' esmentan. —Escolta, Jan—deya la vella—tu sabs que aquell senyor nos ha promés mil duros si li entreguém la Merceneta y ara que la tenim hem de procurar no deixá-nosla pendre. Dígam d' una vegada, ¿ahont l' has portada? —Mira, digué 'l Jan (home que á Viladrau passava pel prototipo dels avaros) la noya era al bosch fent llenya; quan estava descuydada m' hi he tirat sobre, l' he tapada d' ulls y boca y á pés de brassos l' he portada á una cova que jo sols conech, cova que té duas bocas y com á tres corredors, de modo que encar que hi entressin dintre, fora molt difícil trobarla; després he encés la foguera com tu 'm digueres y al venir cap aquí he tingut de amagarme al cementiri perque vaig veurer venir un grupo d' homes. —Está molt bé, afegí la vella; ara quan sigui de dia li portarás menjar y esperarás las meyas ordres pera aquesta nit.

Mentres la vella y en Jan tiravan aquests càlculs, lo pare de la Merceneta, acompanyat dels tres vehins de Viladrau, se 'n anava desesperat cap á casa seva. Al arribar á la Sala una resplandor, mes gran que la de l' anterior foguera, se vegé en la part alta de la montanya, prop de la cova. Lo desconsolat masover sense cuydarse d' aquest nou aconteixement entrá á la casa y ¡quina sorpresa! trová á la seva filla escalfantse al ascón, tenint al seu costat l' Alarb, que era un mastí de la masoveria. —¡Merceneta! —¡Pare! Aquestas dugas exclamacions ferén á un temps lo pare y la filla, tirantse l' una als brassos de l' altre. —¿Qué t' havias fet? preguntá 'l masover. —¡Ay, pare! respongué la filla. Mentres feya llenya he sentit que 'm tapavan los ulls y la boca y que se m' emportavan montanya amunt. —¡Quí! —No ho sé. Ab la forsa que tenia 'l que 'm duya y la llaugerera ab que corria, éstich que era un fantasma. —¡Oh! exclamaren tots los oyents. —Sí, continúa la noya, no podia esser més que un fantasma. M' ha ficat no sé ahont, perque jo estava més morta que viva, y en cara que no hagués anat tapada d' ulls y de boca,

res hauria vist y res hauria pogut dir. Als poch moments he sentit demunt meu com una alenada, m' he tret los mocadors dels ulls y boca y m' he trobat que l' Alarb estava ajegut prop de la meva cara. ¡Alarb! he cridat, s' ha alsat lo gos y remenant la qua m' ha guiat fora de la cova ahont me trobava y m' ha portat cap aquí. —¡Ja hò entencl! esclamá 'l pare. Aquesta bestiola ha comprés que t' havias perdut y seguinte 'l rastre t' ha anat á trobar. ¡Pobre Alarb!.. ¿Y 'l fantasma..? —No hi era. No més se sentia per allí una furtor de fum que casi bé no deixava respirar. Mes tart, arribaren á la Sala altres vehins de Viladrau, que també s' havian dirigit cap á la foguera y explicaren que dalt de la montanya s' havia calat foch á la castanyeda del avaro Jan y que no hi havia quedat ni un sol castanyer per cremar. —¡Desgraciat Jan! digué 'l masover. ¡ Ab lo carácter interessat, es capás de morir-se de pena, veyent que ha perdut tot lo que tenia! Y la culpa es sols del fantasma. Los lectors que saben lo móvil d' en Jan al encendre la foguera, ab la qual va comunicarse 'l foch á la seva mateixa propietat, tenen de veure en aquest fet la má providencial que va fer que 'l mateix avaro mal intencionat se dongués lo càstich pel seu mal obrar. En efecte; al sapiguer en Jan que se li havia calat foch á la castanyeda, caygué sense sentits y á las pocas horas morí d' un atach cerebral. Los viladruhenchs, que no sapigueren qui era 'l qui se 'n havia endut la Merceneta y que s' enteraren de la manera com aquesta explicava 'l fet, dongueren á aquella cova 'l nom de «la cova del fantasma» y quan hi passen pel devant, tot senyantse resan una oració á Sant Segimon, patró d' aquella montanya.

ARTUR CASADEMUNT. CONRAT ROURE. JULI TORRES. SEBASTIÁ AMELL. PERE BOLET. ANTONIA ESCLASSANS. PAU ALTIMIRA.

Queda terminat lo Quint Concurs. Doném las gracias á tots quants hi han concorregut ab sos trevalls.

Próximament publicarém las bases del Sisé Concurs.

LA REDACCIÓ.

PENSAMENT

Sempre que veig un enterro
m' acut al punt, per dissort,
que 'ls vius que van al darrera
no acompanyan pas al mort;
sino que sols lo segueixen
perque 'ls ensenyi 'l camí
del trist lloch hont tot aeava
y hont hem de parar al fi.

IGNASI IGLESIAS.

MODAS

Aquest es lo rótul que llegeixo en una de las moltes botigas ahont hi ha exposats y s' hi confeccionan sombreros per la més bonica meytat (salvo raras excepcions) de l' humana rassa.

Fent constar avans y sobre de tot que cap antipatia ni aversió sento per las senyoras, joves ó velles,

qu' á la confecció de sombreros per las de son sexo se dedican, avans al contrari, las tinch per intel·ligents y bonas feyneras, las més d' ellas, y per aquest sol estimable motiu, y 'n tindrán d' altres també apreciables, las crech dignas de millor sort que la que tenen la major part, entraré á donar la meva si 's vol débil opinió sobre una prenda que podrá ser tan de moda, artística y bona com se vulgui, pero que á casa nostra, aixó es, á Catalunya, si be s' ha extés per manera extraordinaria, no 'ns correspon ni respon á nostre modo de ser.

¿Qué vol dir portar sombrero? ¿Ser més rica? ¿Ocupar en la societat un lloch més distingit? ¿Tenir més coneixements?

Viva Deu, que si aixó vol dir, dona un resultat de tot punt contraproduhent aqueixa generalitat de miras. Las cosas bonas, com aixis també las personas de valfa intelectual, son, entenguis be, en petita proporció. Nosaltres, débils mortals, per més que nostre orgull altre cosa 'ns fassi creure, nos equivoquém be prou vegadas. Y una d' ellas es la que 'm porta á escriure aquestas ratllas, que si no son pot ser del gust del molts, ho serán d' aquells que siguin desapassionats. Y passo á respondre las preguntas avans apuntadas.

No pot pas volguer dir *ser més rica* que las altrás la senyora que ab sombrero ceneix sa testa, ja que per la mateixa rahó de ser tantas las que 'n portan y ser los uns distingits per lo bons, mentres los altres ho son per lo extravagants, fan que aqueixa munió destruheixi la distinció; de manera que, encara que sembli dur ó exagerat mon llenguatge, resulta semblar més rica, y ser més mirada y admirada, aquella que uneix á un vestit bó y elegant, una rica mantellina y fins un capritxós mocador al cap.

Senyoras molt ricas y que tenen gust en lo vestir conech jo, que may han portat altra prenda, ¡y be podrian!

Tampoch pot significar lo segon á que faig mérit, aixó es, *la distinció*, ja que ab perdó sigui dit de las que 'l portan ab verdader gust, n' hi ha moltas, pot ser son las més, que aqueixa prenda la passejan com passejarian un feix de roba al cap; y consti que encara no he mencionat las moltas que per seguir una moda que no 'ls pertany, cometen lo ridícul de dur sombrero de pel á l' estiu y de palla á l' hivern. Y no se 'm tatxi d' exagerat: lo que dich, he tingut ocasió de veureho més vegadas de las que hauria volgut, y vostés, lectors, suposo que també.

Per fi, tampoch pot volguer significar *tenir més coneixements*, ja que, si be es cert que ab tal prenda van ataviadas senyoras que tenen verdader talent y sobra de coneixements, n' hi ha d' altrás, las més, que sols desitjan semblarse á donya Fulana y donya Sutana, suposant que aixis podrán freqüentar sas reunions, encare que, ja en ellas, no puguin sostenir ab ditas senyoras ó sas contertulias, més conversació que la de si fa fret ó calor, ó plovia ó feya vent quan hi han anat, ó be fan ressaltar las faltas de las minyonas de servey de cada una d' ellas, faltas de las quals pot ser se 'n vindicarian ditas minyonas, si las poguessin sentir. No vull pas dir que no hi hagi algunas d' aquellas que tingan rahó; pero fins aixis, tenen de convenir ab mí en que aquesta

mena de conversacions no han demostrat may lo bon tó ni l' elevació de coneixements que han de suposarse en las esmentadas senyoras.

Apart d' aquestas consideracions, ¿quín efecte 'ls produheix, senyoras, donadas las creencias religiosas que 'ls suposo, véure la casa del Senyor, ahont sols hi ha d' haver reculliment y modestia, convertida constantment no en esglesia, sino en una plassa major de vila en dia de festa anyal; tal es la munió de flors, llassos y adornos de tots colors qu' en los sombreros s' hi veuhen? Y á vostés mateixas y als senyors en general, ¿quín efecte 'ls causa anar al teatro, y després de pagar una butaca á bon preu, trovar que no poden veure l' espectacele pel qual l' han pagada, á conseqüencia de l' espessa nuvolada que, produhida pels sombreros de sas consemblants, los hi tapa part de la escena? ¿No es cert que en aquell moment, en lo íntim de sa conciencia, senten que 'l sombrero femení hagi pres tals proporcions? No ho neguin; senyora he sentit jo queixarsen... ¡y ella 'n porta!

Desengányinse, pot seguirse la moda, sempre que aquesta s' adapti á nostre modo de ser; pero agafar costums y hàbits extrangers, quan tenen las fillas de nostra terra, per naturalesa, la gracia que falta en las de molts altres Estats, m' apar que no sols es renegar de nosaltres mateixos, sino de la bona memoria de nostres avis. Aqueixa *moda*, agermanada á aquella altra tan extesa entre 'ls dos sexes, de parlar castellá, no sempre ab perfecció, personas que may han sortit de Catalunya, m' apena per modo tan extraordinari, tan, que molts cops m' he preguntat:

La terra que trepitjo, ¿es la meva terra? Y si ho es, ¿qué s' ha fet dels meus germans, los verdaders catalans?

ENRICH RIERA MATEU.

PENITENTIAM HAGAMUS

Tot ha finit: los crits y la gatzara
del derrer ball, qu' apar durar encara
y obirsen la remor,
l' incitant vals, las guapas balladoras,
los trajos mil de formas seductoras
guarnits de plata y or.
Confós cruixir de sedas y domasós,
lo viu dringar d' ampollas y de vasos,
las báquicas cansons,
aquell xiu-xiu de veus enamoradas,
fondos sospirs, estretas abressadas,
l' esclafit dels petons.
Tot s' ha acabat: lo só de la campana
omplint l' espay, com llengua sobrehumana
nos crida per resar,
lo temple auster, de góticas arcadas,
obertas té las amplas portaladas
perque aném á pregar.
La veu del chor, las tristas lluminarias,
l' espés incéns, las murmurants pregarias
qu' entonan los devots,
tot nos ho diu qu' es falsa aquesta vida
y hem de tornans, un cop hagi finida,
impura cendra tots.
Anemhi donchs; resém are qu' es hora,
deixém del mon la pompa seductora,
son falaguer engany,

preguém avuy. las culpas perdonadas
tinguém al menys, qu' als plers y á las balladas
ja hi tornarem l' altre any.

F. MARIO.

UNA ESCENA DE AFICIONATS

(APUNTE PERA UN ARTICLE)

Era una tarde d' hivern: trista, per lo freda y humida que 's presentava l' atmósfera, degut á que 'l sol amagat per espessas bromas, no 'ns podfa enviar sos raigs vivificadors. La tramontana de tant en tant ab sos bufechs movía las persianas de las casas vehinas y al filtrarse, després de arremolinar las fullas secas que 's deprenfan dels arbres, per las esquerdas de portas, balcones y finestras, xiulava ab diferents tons, introduhint son fret alé per las cambras més arreseradas. Lo relloj de la parroquia acabava de tocar las cinch, quan en una casa de humil especte, entrava un home embossat fins als ulls y que á judicar per sa precipitada marxa, una novetat important, ab tal temps, l' obligava á deixar l' escalfor de la llar de sa morada.

Si á nosaltres no 'ns fa porjo fret, entremhi també. Una taula, sis cadiras y un banch, son los mobles qu' en primer terme apareixen en la habitació, ahont s' hi trovan quatre joves, drets, ab un paper á la má y llegint en veu alta cada un pel seu compte, sens recordarse dels demés, resultant de tot alló un conjunt de crits, comparable tan sols á un agregat de boigs.

Al soroll que feu la porta per dar entrada al embossat del carrer, callaren tots com tocats per un ressort y sens deixar lo paper de la má, se 'l miraren de cap á peus mentres ell desembossantse la capa deixava caure á terra un bulto.—Noys, digué, he trevallat molt, he corregut molt, he vingut á peu desde l' Estació aquí; deixeu-me seure, encenéu llum y us explicaré tot lo que m' ha succehit en aquell ditzós Barcelona. He llogat 'ls trajos, que aquí van (diu senyalant lo bulto), he pagat los drets de galería, y fins aquí tot va be... Pero—y aquí está lo que no va tan be—la dama no vol venir per tres duros, perque diu que per anar á esquilar burrets sempre n' hi han donat cinch y com jo no 'n portava més, li he dit que us ho diría y en tot cas li enviariam un telegrama. Com que penso que no tindrem gayre gent perque al carrer de la Bomba hi han balladas, 'm sembla que lo millor fora que 'l noy d' en Manel s' afaytés lo bigoti y fes de dama.

Lo qui feya de galán jove dona un cop de peu, esquinsa l' paper y ab veu mitj palpissota diu: Zi ez vritat que 'l actor ha de zentir lo que representa, yo no hartzich en dizpozició de fer l' amor al noy d' en Manel; per lo tant, buzquéu qui fazi 'l meu paper. Abur y buenaz nochez. Agafa 'l barret obra la porta y sense escoltarse lo que li diuhen los altres, s' en va molt depressa.

Com que 'l paper de galán jove era llarch y no hi havia facilitat de trovar qui s' en encarregués, després de maduras reflexions, van determinarse que farían sombras en lloch de la funció que tenían anunciada pel diumenge próxim.

Ja veuran, la qüestió era fer una cosa ó altra!

J. VALETA (J. AVELTA).

CARTA DE MADRID

ABOGAR CONTRA SI MISMO.—Tal es lo títol d' una comedia del género lleuger, en tres actes y en vers original de D. Miquel Echegaray, estrenada últimament en lo Teatro de la Comedia.

La nova producció, com totas las del mateix poeta, está vuydada en aquells motllos antichs que l' autor ab gran habilitat modifica lleugerament cada volta que 'ls usa.

Don Miquel Echegaray, germá del insigne dramaturch, no aspira á fer de sas obras aconteixements teatrals, se proposa tan sols entretenir agradosamente un parell d' horas al públich y ho logra la major part de las vegadas.

Per aixó no es probable que sufreixi may cap fracás, pero també es possible que may s' enlayri fins á las esferas de la ovació.

Sa tasca es la d' un home d' ingeni agut, es un *especialista* en fer cosas agradables, en crear situacions inverossímils, characters estravagants, sers impossibles, y en presentarnos una societat fabricada al seu gust y pera son ús particular, pero com es gran coneixedor dels recursos escénichs, salva tots los esculls, enluhernant al públich y acabant per fersel seu.

Sos versos, plens de vis cómica, salpicats de xistes de bona lley, arrancan riallas y aplaudiments y enamoran á la vista. Son com aquells bunyols de vent (y perdónime la comparació) molt bonichs per fora, pero que al tractar de alimentarse ab ells, se troban vuyts de dins.

La fábula de la esmentada comedia, es la següent: Un pare que durant sa joventut havia estat molt *corrido*, (¿no es aixís cóm se diu?) descobreix que lo seu fill té amors ab la filla d' una dona d' historia ab la que ell havia tingut, quan era jove, relacions molt fondas, y s' oposa al matrimoni, alegant los mals antecedents de la mare, pero com la filla d' aquella dona no ha donat res que dir al vehinat y es honrada y virtuosa y com per altre part no pot lo pare confessar á son propi fill, la causa dels pecats de la trapissondista, acaba per consentir en lo casament, ab la condició de que 's retrassin las bodas un any y que la mare de la núvia, com á víctima expiatoria, visca lluny dels joves, desterrada á una provincia llunyana.

Aquesta es la síntesis del argument, que com tots los d' aquest según Echegaray, acaba ab lo casori. No en vá té fama l' autor d' esser lo més casa menter de tots los poetas dramátichs madrilenys.

Lo diálech está versificat ab soltura y gracia y corra d' una manera fluída y armoniosa.

La execució fou esmeradíssima per part de la senyoreta Guerrero y dels senyors Mario, Cepillo y Balaguer. Intervenien en l' acció altres personatjes secundaris que foren ben interpretats per actors de según ordre. L' autor fou cridat á la escena ab vivas aclamacions del públich.

Una nota per acabar. En lo rotllo de periodistas que en los días d' estreno, acostuman, durant los entre-actes, á perorar en veu alta en lo saló de descans, sobre las bonas ó malas condicions de l' obra que s' estrena, comentava un d' ells, fent alardes d'

erudició, lo títol de la comedia, dihent que *abogar contra*, estava poch conforme ab la sintáxis castellana. Mogut per sa observació, he volgut consultar aquesta paraula en lo diccionari de la Real Academia, 'l que dona la paraula *abogar*, com á sinónima de *defender* y no 'm fa tampoch á mi 'l pés la unió d' aquest verb ab aquesta preposició.

Y aquí faig punt final, porque la cosa no dona més de sí.

A. B.

¡VISCA 'L CARNESTOLTAS!

(AVANTS DEL CARNAVAL.)

¡Aquest any disfrutaré!
Tinch vint duros per gastar...
¡Vint duros! per conquistar
de donas un regitsé.

Ja ho tinch pensat. Al Liceo,
no penso cap ball faltarhi.
¡Qualsevol passi 'l rossari!
¡Tiba, Quim! ab quin recreo
ab las donas *vis à vis*
ballaré 'l famós can-can...
Y després al restaurant..
y després al paradís.
Y donant voltas y voltas
mitx borratxo pel xampany,
será tot lo meu afany
cridar: Visca carnestoltas!

(DESPRÉS DEL CARNAVAL)

Lo carnaval ha passat.
Aquells bistechs suculents
y deliciosos moments
que vareig passá al costat
de las alegres xicotas
que per tot m' acompanyavan,
(quan los diners no 'm faltavan),
tot ha fugit. Fins la roba
que m' anava, ni pintada,
are, molt atropellada
ab deu mil forats se troba.
¡Tot ha fugit...! Los vint duros;
aquells passos de can-can;
aquells techs al restaurant;
aquells licors, aquells puros.
¡Tot ha passat! Tot. Dich mal
ja que, esclau de la desgracia,
viuré pobre y sense gracia
en continuo Carnaval.

LLUIS SALVADOR.

Servey de fora.

REUS.—En lo «Centre Familiar» se posaren en escena lo diumenge día 4, las divertidas pessas *Cura de moro* y *Cassar al vol*, havent sigut aplaudits los joves aficionats á qual cárrech estava l' execució d' aquellas produccions.

En totas las representacions se destaca 'l zel y gust desplegat per son director Sr. Gabarró, pera l' éxit de las mateixas.

Lluhida va ser la Cabalgata en la que hi prengueren part las societats de recreo, «Federal», «El Alba», «Club velocipedista», «Centro de Lectura», «Círculo Mercantil», «Centro Posibilista», «Centro Federal

coalicionista», «El Olimpo» y «Associació Catalana» formant á caball, en carretela y á peu un bonich conjunt que recorren los principals carrers, reuniren fondos destinats part á beneficència y lo restant als gastos propis dels días de Carnaval.

LL. S.

TARRAGONA.—En la societat «Club Tranquil», las darreras obras catalanas que han posat en escena, son las bonicas pessas en un acte *Una dona á la brasa* y *La bola de neu*, essent molt aplaudidas, per la bona interpretació que obtingueren.

En lo Teatro Escolar, s' hi ha donat funció tots tres días de Carnaval posantse en escena los preciosos dramas en tres actes, *Lo Castell de Finestras* y *L' Avaro* y las bonicas pessas *Un afayta clatells*, *Gos ab peras*, *Modas*, *La cuestió son quartos* y *La Re-partidora*, essent totes molt ben rebudas.

Un aplauso á dit teatro per la bona interpretació que en ell se dona á las obras catalanas.

R. F.

Teatros locals

PRINCIPAL.—Definitivament ha vingut la Judic. Dijous devia donar la primera de las quatre representacions que té anunciadas.

Com no 'm queda temps hábil pera parlar de *La femme á papa*, obra ab la que devia comensar la companyia francesa, alasso la ressenya pera la setmana que vé.

*
*
*

Per ahir divendres estava anunciat en aquest teatro lo primer de la segona serie de concerts de la Societat Catalana. Com los de la primera serie que váren donar se en lo Teatro Lirich, serán dirigits pel Mtre. Nicolau y en ells tindrem ocasió de sentir varias obras musicals no conegudas fins are.

No hi ha que dir que 'ls amants de la bona música están d' enhorabona.

CIRCO.—En lo present número creya poder parlar de la opereta *Kakatoa*, que la companyia Tani 'ns té promesa fa dias; pero m' es enterament impossible dir-ne una sola paraula, entre altres rahóns, perque lo qu' es fins al moment d' escriure la present crónica, encare no s' ha estrenat.

Se veu qu' en aquest teatro 's prenen las cosas ab calma.

ROMEA.—Dilluns passat tingué lloch lo benefici del actor Sr. Pinós, posantse en escena las comedias *Lo punt de las donas é Indicis*, y estrenantse lo diálech *Per teléfono* del Sr. Riera y Bertrán y la pessa *Nit d' aigua* del Sr. Ferrer y Codina.

Respecte del primer d' aquets dos estrenos, parlém d' ell en la secció de «Teatro Catalá.»

M' abstinch de fer altre tant ab la *Nit d' aigua* pel motiu de ser una producció quasi 's pot dir castellana, donchs si be en ella hi interveren dos personatjes catalans, es poca la seva importancia.

Per lo demés, *Nit d' aigua* es una obra que comensa bé, pero que fluixeja en sa segona mitat.

L' acció 's desarrolla á Saragossa durant las festas del Pilar y allá arriuan dos pagesos que prenen per fonda una casa particular.

Aixó dona lloch á alguna situació còmica y á que 'ls pagesos diguin alguns xistes no sempre de bon gust.

Ab tot lo públich rigué y aplaudí al acabament de la obra.

NOVETATS.—Res de nou per are, pero s' están preparant alguns estrenos que tindrán lloch próximament.

TÍVOLI.—Avuy deu debutar la companyia d' ópera. Ja convé; á veure si aixis la viram anirà més barato.

ELDORADO.—*Las fiestas de Villacañas* es una sar-sueleta sense pretencions, pero que logra entretenir al públich. En ella s' hi distingeix lo Sr. Palmada que treu molt partit del seu paper.

Avuy dissapte inauguració de la temporada de Qüaresma, durant la qual s' estrenarán un bon número de obras novas.

Ha entrat á formar part de la companyia que actúa en aquest teatro, lo tenor còmic Sr. Chaves, ja conegut de nostre públich, y altres artistas.

LABRUGUERA.

UNA VOLTA PELS ENCANTS

Si voleu senti 'l contrast dels objectes xichs y grans qu' han passat ja per mil mans, no podré pas dar l' abast. Com pugui os ho contaré deixant molta part enlayre perque, ni 'l mateix drapayre sab ben del cert lo que té. Donchs si: per Sant Antoni passejava l' altre dia y de tant en tant solia jo, encantarme.—¡Redimoni!— vaig esclamar d' un plegat al reparar en aquells qu' hasta 's venen los cabells en un cas desesperat. Aquells, que sembla que 'l rey no 'ls es bon mosso ¿sabéu?... que si un preu los demanáu, d' escoltarvos no hi ha lley; y si us gosan contestar, sembla que ho fan per favor perque com que venen or... ja se sab que l' or va car. Y es inútil ja que os diga d' un objecte lo seu preu, donchs qu' ab ells lo pagaréu molt més car que á la botiga. Donchs l' exclamació va ser perque aprop de tres manolas, un Sant Cristo ab dos pistolas comprava un matalasser. Y mirant jo pels recons y entre mitx d' uns brochs trencats y altres mil curiositats, vaig trovarhi uns pantalóns que 'ls va estrenar l' Elefant aquell de «Las cent donzellas». Un morter, duas payellas, un gran cul de got (diamant), «Lo Bosari d' una Aurora», «La carrabina d' Ambrós», una Verge feta d' ós, uns elástichs, una estora, un dibuix d' un mort de fam, dugas cabras d' en «Robert», una manta que ja pert, de «La burra de Balaam». Uns adornos de gran pompa, un manat de ufals, un lloro, la pipa y turban de un moro, y d' «Eustaqi, aquella trompa», d' aquell «sabi la llanterna», y l' espasa d' en «Bernat». Un cilindre, un plat trencat, una flor, y mitxa-cuerna. Un pegat qu' era d' un banch, un romanso ab las vritats

de «Pero Grullo», dos gats embalsamats y un de fanch. Tot un busto fet de guix, qu' es del «Negre del sermó», uns tres peus, un barraló, la sotana d' un de Flix, dos catrets y un d' esberlat. «Las veritats del Barquer» escrites en un paper, un tros sech de pá torrat. quatre trajos d' una «diva», dos llenzols, un punyal grós y un retrato de mitx cós del «Negrito de la Riba». Un saler fet de la closca d' un coco, una pell de bé y un mantón que, quasi be té 'l color d' ala de mosca. Un bebé, una regadora, un bassí y una espingarda, una estampa y una albarda qu' era del «Ase d' en Mora», ó d' algun «Burro d' Urgell»; mitxa lluna, un talladó, y un objecte de cartró que representa un tortell. També hi ha un xarrich-xarrach, dos bolados sense pot, dos xieras y un sabatot, y de borillas un sach. Una bufa de tocino quasi plena de llar ranci, y un cuixí perque hi descansi qualsevol. També un *Pepino* aixafat se veu per terra; un peu de cera y dos cors y una caixa pels «Tresors de Cresso»; un porró, una jerra, sis ó set parells de guants; un jech, uns espolsadors y, en fi... no te fi, senyors, lo que 's trova pels encants.

ABELARDO COMA.

Novas

En recompensa del creixent favor que 'l públich dispensa á nostra publicació, introduhirém á la major brevetat possible milloras, en las que ja hi trevallen reputats artistes.

Diumenge, 26 del corrent, l' Associació de coros de Clavé, celebrarà en lo teatro del Tivoli un notable festival, en commemoració del XIX aniversari de la mort de son fundador D. Joseph Anselm Clavé.

Hem rebut un exemplar de poesias que ab lo titol de *Primera volada* ha publicat D. Joseph Burgas (Mayet). Nos en ocuparem més detingudament; entretant li doném gracias per l' atenció.

Dilluns pròxim, en lo teatro Romea, en la funció de benefici del estudiós actor don Miquel Riba, tindrà lloch l' estrenó del saynete catalá *La primera á Barcelona*, original de nostre col·laborador D. Abelardo Coma.

Ab lo drama *Barba-Roja* se inaugura avuy la temporada en lo teatro «Cervantes», de Sabadell.

Una de las notas de bon gust, tal vegada la única digne d' apuntarse del insípít passat Carnaval, ha sigut la xaranga del Niu Guerrer, acertadíssima paròdia de la banda municipal de Barcelona.

Segons noticias, durant la temporada de Qüaresma actuará en lo teatro Principal de Mataró una companyia catalana baix la intel·ligent direcció de D. Enrich Borrás.

Igualment ha quedat constituït un quadro de companyia pera la població de Puigreig, dirigit per D. Joseph Coll.

Enigmas

ANAGRAMA

La totanava á la font
 ab lo total á la mà
 y al passar per sobre 'l pont
 va caure y se li trencà.

C. NTEF BARRERA Y CARGOL.

BARRINAMENT

Buscar un carrer de Barcelona en que hi hagi cinch vocals iguals.

GEROGLIFICH

LANFRI

I

F

R

J. ABEN-MUNDIVALS.

Las solucions en lo pròxim número.

AVIS

Los qu' envihin las solucions de tots los Enigmas d'aquest número tindran obció al regaló de la comedia *Un crimen horroroso*, per lo qual s' estableix i las següents condicions: S' admeterán las solucions desde la sortida del número fins á las cinch de la tarde del dilluns pròxim. Cada *plech*, contenint ditas solucions, se li donará lo número d' ordre de sa presentació. A las set de la tarde de dit dilluns se verificará un sorteig y 'l *plech* qual número res ulli premiat, aquell haurá obtingut lo premi.

Cada *plech* deu anar acompanyat de unas cuberías d' aquest número. Los *plechs* deuen depositarse en lo bussó del periodich.

Solucions als Enigmas insertats en lo número 53.

XARADA 1.—A-ni-ma-la-da.
 2.—Ra-mo-na.

42 foren los *plechs* rebuts, baix l' ordre següent:
 1, Poch Pich; 2, B. Rujaca; 3, Victor Serras y Prats; 4, Ramón Arana; 5, J. Mari; 6, Roméu Alabart; 7, Agustí Cristells; 8, Joseph Farnesi; 9, Un poeta nou; 10, Miquel Massó; 11, Joseph Garriga; 12, Ramonet Sala; 13, Carmeta Tinet; 14, Marcell Freixas; 15, Juli Torres; 16, E. Vinyas; 17, Antón Gelida; 18, En Xafardó; 19, Ramón Estell; 20, Noy Bufo; 21, J. Olatuas; 22, Palitruquis; 23, F. Cussó; 24, Ramón Baladre; 25, M. Sanalp; 26, Carlos Balaguer; 27, Un Regionalista; 28, Un pom d' escola; 29, Mariano Sangenis; 30, Lluís Viola y Vergés; 31, F. Corbella y Vilas; 32, Nicanor Nados; 33, V. Oromi Rabassa; 34, Eusebi Lluch; 35, Manuel Ibañez; 36, Calamarset; 37, a. e. i. o. u; 38, Un aucellaire; 39, F. Tarrau; 40, Un mal creyent; 41, Jaume Sandalias; 42, M. T. R.

Correspongué la sort al *plech* número 31 firmat per F. CORBELLA y VILAR.

Correspondencia

Lluís Menut, Joseph Refusa, Poch Pich; Joan Salus, Rafel Sabrisas, Salvaguardia, Carmelo, Saltarechs, Ramón Arana, Agustí Cristells, Jaume Castanyolas, Cantimplora, Paco Corbella, Lluís Viola y Llach y Prim; no va prou bé lo que han enviat.

M. Martorell, Joseph Revila, Un argenté, Totusaus, Ramón Sals, B. Bujaca, V. Jaumot y Magrinyà, Mr. Eugon, M. Sanalp Puntí, Cinter Barrera y Cargol, J. Mari y Alfred Mateu; anira a'guna cosa.

Antón Galcerán, queda servit.—Martí Lloveyas, temes lo tomo.—Carlos Mariana, igualment.—Artur Gotsems, no tardi gayre.—Lluís Carvall, ja va millor.—Jaume Calafat, quan vosté 'ls fassi aixis, també aniran.—Un Sabellut, per aixó no n' es gens.—Carlos Juvent, aixis deu comensar.—M. C. A. servits los tomos.—M. O. igualment.—Tertulia Serra y Centre Catalá de Sans, gracias per l' atenció.—R. F. Tarragona, servit.—Joseph Escachs y V. anirà veyentho, voldriam comploure á tothom.—J. O. llástima no fsm més conegut.—A. C. Badalona, rebut y remés.—Lluís salvador, van bé.—Francesch Torres, hi falta novetat.—Joaquim Font, si va, anirà escursat.—J. T. R. aniran.—V. Oromi Rabassa, l' assumpto es bó, la forma es poch cuyjada.—M. Rafols, no es publicable.—A. Pallejà, alguns.—Carme Tinet, s' hi nota poca facilitat.—August Cebria, los originals no 's retornan, s' evita quedantsen copia.—Un concejal, ja se n' han publicat per l' istil.—R. Gomfau, respectin sa memoria y no li dediquin mes versos.—Un fumador, ja n' tenim de semblants.—Joseph Falp y Plana, anirà.—Rodavilas Aivanob, veurém si s' arregla.—Joseph García Suárez, anirà.—Antón Voldoni, aviat veura milloras.—Artur S. no pot anar.—Manuel Alaraya, no té interés.—M. Sajulida, es poch correcte.

Imp. Muntaner 40.—BARCELONA